

Viepe
1912/100
Kiepeselobol
15. 16. old.

május 3.

keres
ket

referen-
a kéret-

rü

s, amerikai
b'e 36 óráig
toir zsebóra,
tűntetett
árka.
rendű svájci
ronás arany-
Pontos já-

K 60 f.

ezüst zseb-
órához egy
mellékelek.
gedve avagy
ánvétellel.

S.

132. sz

ban

erneműek
őket a

rel!

nélkül!
atásának,
semmiféle
erre nézve

n, III/1.

Z,
a tott
RÉK

levélre is I
tezhetsz vele!
általán elismere-
Aschenbrandt
ort és bordó
bérmentes

Budapest,
áci-út 93.

okat, di-
őket stb.

sztit

Ruhafestő

42. sz.

2. évfolyam.

101. szám.

Szombat, 1912. május 4.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felolós szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben:	Vidéken:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.	DEBRECZEN,
Egy hóra. . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.	Egy hóra. . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.	Kiadók és laptulajdonosok:	Piacz-utca 49. szám.
Negyedévre 2 . . .	Negyedévre 4 . . . 50 .	HOFFMANN és KRONOVITZ.	

Jezsuita botrány Debreczenben

Debrecen, május 3.

Az a szabadelvű világfelfogás, mely lapunkat minden irányban jellemzi, nem engedti, hogy vallási vitákkal foglalkozzunk. Sem azt, hogy oktalan és kihívó vallási türelmetlenség láttára, hasonló extázisra ragadtassuk magunkat. Ezért nem foglalkoztunk eddig a P. Bangha jezsuita-páter ügyével. Szándékosan hangsúlyoztuk ezt az utolsó szót, mert nem hisszük, hogy Debrecen város józan katolikus társadalma pillanatig is magáévá tette volna azt a felekezeti harcot pullikáló előadást, melyet a páter a jezsuiták történelmi alkalmazkodó képességével olyan himes köntösből tált fel a múlt héten Debreczenben.

Ma azonban az ország egyik legelőkelőbb sajtóorgánuma vette köntössére a témát, az elől végleg kitérni nem lehet, így átengedjük a szót annak a fővárosi lapnak, melyben ez a cikk fenti címmel és az itt következő szöveggel megjelent:

Debrecen, — a kálvinista Róma — a szabadelvűség és vallási türelem klasszikus városa. Szépen, békésen megfér itt az uralkodó református elem a katolikkal és zsidóval. A kálvinisták nagy erejük és parancsoló hatalmuk tudatában toleránsak voltak, amit a más felekezetiek is hasonló szeretettel viszonoztak.

Gyerekek

Irta: Lia.

Egy terebélyes akácia alatt ül Lili és Pannika, a két jó kis barátó. Az egyiknek a kezében horgolás van, a másik egy mesekönyvből fenhangan olvas.

Lili (7 éves, ölébe veszi a horgolást): Igazán sajnálom szegény királykisasszonyt. — Mily rossz is lehetett neki a hétfeji sárkány birodalmában. Mondd, te mit tettél volna a helyében?

Pannika (9 éves, mosolyogva tekint fel): Hogy mit tettem volna a helyében? Jaj, de butus vagy te. Hát te hiszed azt, amit én előolvasok. Ez nem igazi dolog. Ez csak mese.

Lili (gondolkozva): Mese . . . mese . . . De a szegény királykisasszonyt mégis elrabolta a hétfeji sárkány. És elzárta őt egy sötét barlangba.

Pannika (dühösen): Hogy lehetsz ilyen buta, Lili. Nem tudod mi a különbség, ha valami igaz és ha nem?

Lili (elpirulva): Dehogyan nem!

Pannika (félreveszi a könyvet, elnyújtódik a földön): Tudod, hogy nekem már nem érdekes a mese . . . A te kedvedért olvastam most is.

Lili (határozottan): Akkor nincs eszed, ha nem érdekes neked a mese. Hát van an-

Wolafka Nándor címzetes püspök, az elhunyt debreceni katolikus plébános, mert ápolta a felekezeti békét, lehetett vezére a református társadalomnak emeltethetett zárót a kálvinista Rómában. Ő különben is radikális ember volt. Az első és egyetlen magyar főpap, aki beszédét tartott az általános titkos választói jog mellett és szerepelt nyílt népgyűléseken a radikálizmusért.

Utóda, Gróh Ferenc, hasonlóképpen szabadelvű, toleráns pap. Kivüle piaristák vannak Debreczenben, akik szinte tüntetnek liberálizmusokkal és felvilágosodottságukkal. Szereti is, meg is becsüli őket ezért a keménynyaku kálvinista civisek metropolisza.

A jezsuiták azonban éppen úgy, mint mindenütt, ide is betörték, hogy a türelmetlenség lobogó gyűlöletével felgyujtsák a város felekezeti békéjét. Amikor Baltazár Dezső lett a református püspök, ide is elküldték ügynöküket, hogy feluszítsák a katolikusokat. Huszár Károly képviselő járt itt nagyobb társaságban. Végigházták a katolikusokat: szervezkedni kell, — mondták — mert Baltazár erősakaratu, szociálista érzelmű, aki a 93.000 lakosságú városban megeteti protestánsaival a szegény üldözött, mintegy tízezer főnyi katolikust.

Nagynehezen összeverték egy pár bevándorolt katolikust népszövetségessé. A jezsuiták Széchenyi Miklós nagyváradi püspököt bujtogatták, hogy heccelje harca papjait. Széchenyi azonban ezt — talán kevésbé érzelemből, inkább opportunizmusból — megtagadta. Erre felkérték Gróh plébánost, hogy

nál valami szebb, amikor a varangyos békából hirtelen királyfi lesz?

Pannika (mosolyogva): Majd ha te is akkora leszel, mint én, téged sem fog érdekelni.

Lili: Hát mi tetszik neked? Mire mondd te, hogy szép?

Pannika: Te még nekem ilyen fiatal vagy . . . Mit tudod te, mi létezik a földön . . . (Titokzatosan): A multkor belepillantottam a testvérem könyvébe. Ugy hiviák ezt, hogy regény. Az egyik oldalon ez állott: És a grófkisasszony belegabalyodott a . . . Tovább nem tudtam olvasni, mert hirtelen a szobába lépett valaki. Attól a perctől fogva nem volt nyugodalmam. Nagyon tetszett nekem ez a szó. Amikor újból a kezembe kaparintottam a könyvet, kerestem, kerestem azt az oldalt, de sehogy sem leltem rá. Egész betege lettem ennek. Ugyan mibe is gabalyodhatott a grófkisasszony? Aztán elkezdtem gondolkodni, talán nem is így olvastam. Hisz ennek semmi értelme sincs — gondoltam. Bizonyára úgy állt ottan, hogy a kisasszonyra gabalyodott valami. De hát micsoda!

Lili (aggódalmasan): Igazán, micsoda!

Pannika: Várj csak. Nagyon érdekes. — Most jön csak igazán érdekes. Képzeld tegnap, hogy a zongora mellett ülök, hirtelen valami nesz üt meg a fülemet. A szomszéd

P. Bangha Béla jezsuita páter szent előadásokat tarthasson Debreczenben.

Ezt Gróh plébános nem tagadhatta meg, kikötötte azonban, hogy a jezsuita atya politikai beszédek nem tarthat, más felekezetek ellen nem izgathat, beszédei pusztán hitéleti tárgyak lehetnek. Ezt a jezsuiták meg is ígérték.

P. Bangha el is jött Debreczenbe és konferencia beszédek tartott. Nőknek a Svetits intézet kápolnájában, férfiaknak pedig a Theresianum-kápolnájában. Az első négy napon meg is tartotta szavát. Gyengéden hárfázott a kegyes lelkek hurjain, hétfőn este azonban a szent emberből kitört az olthatatlan jezsuita gyűlölködés, a visszavonás szellemének féktelen szertelensége. Neki támadt a más vallás felekezetűeknek. Arra ösztökölte kevés számú híveit, hogy ne engedjék magukat elnyomni a más felekezetűektől, ne türejk az a kálvinista uralmat, amely Debreczen egyik kerületében zsidó képviselőt választat, majd neki támadt vak dühében a sajtónak.

Azt fejtegette, hogy a sajtó egyetlen célja: a keresztyén népek megrablása. Eszközei a hamis üzérkedés és az üzleti becstelenség. A panamisták és leánykereskedők céges cinkosai a hírlapírók, akik kivétel nélkül mind zsidók. El kell őket pusztítani.

Reprodukálhatatlan szavakkal illette az „Az Ujság“-ot, „Pesti Hírlap“-ot, „Magyar Hírlap“-ot „Világ“-ot, „Egyetértés“-t, „Budapest“-et, „Friss Ujság“-ot, „Magyar Nemzet“-et, „A Polgár“-t, „Kis Ujság“-ot, „Bu-

szobában a mama nagyon szigorú hangon dorgálta valamiért a testvéremet. Uccu neki, kaptam magam, az ajtóhoz szaladtam és a kulcslyukon benéztem. A testvérem sirt, a mama mérgesen ránézett és közbe azt mondta: Hát egészen belegabalyodtál? Ugy éreztem, hogy tiit szurtak keresztül raitam e szó hallatára. No — gondoltam — most mindjárt tisztában leszek, mit jelent ez. A testvérem dacosan nézett a mamámra és tovább sirt. Aztán még dacosabban nézett és azt mondta a mamámnak, hogy: igen, belegabalyodtam . . . Akkor azután jött egy pofon, mire a testvérem még jobban sirt és azt kiabálta, hogy ő ezt nem tűri, hogy ő öngyilkos lesz.

Lili (közbeszól): Mi az, hogy öngyilkos?

Pannika: Hát nem tudod? Igazán nem tudod?

Lili: Hallottam már, de nem tudom, hogy micsoda.

Pannika: Ha valaki például a Dunába ugrik, vagy a vonat elé veti magát, vagy mérget iszik. Ez azt jelenti, hogy öngyilkos. Most már érted? Én is csak az újságból tudom. — Mindig lehet olvasni ilyeneket. A multkor tudod, mit olvastam az újságban? Gvere ide közelébb: megsugom.

Lili (kiváncsian bujik kis barátónjéhez): Mit olvastál?

Pannika: Hát azt olvastam, hogy egy

dapesti Napló"-t, „A Nap“-ot, „Az Est“-et, és „Független Magyarország“-ot, — amelyek a derék páter szerint becsületesek és zsidók. Még a „Magyarország“ és „Esti Ujság“ is, amelyeket a jól informált pap konzervatívok tart, is veszedelmes orgánumai a tisztességtelen, korrumpáló zsidó szellemnek.

Külön fejezetben emlékezett meg a „Pesti Hírlap“-ról és a „Vlág“-ról, amelyeket becsületes keresztyén embereknek bojkotálni kell, nem szabad meg sem vásárolni, mert különösképpen veszedelmesek.

Az előadás után Bangha atya litániával és szentségkítéssel szolgált. Végül pedig előfizetőket gyűjtött az „Alkotmány“-nak és „Uj Lap“-nak.

Kevés megjegyezni valónk van mind ezekre. Kinek-kinek a lelkével kell számot vetnie, vajjon a Herkó Páter vagy Hock János szentbeszédei tetszenek neki. Vagy a Ferrer vértanu halála. De a tisztességes sajtó alatt engedje meg nekünk P. Bangha jezsuita-páter, ne csak azokat értsük, amelyeket az ő szája szerint: a *felekezeti türelmetlenség* és *vallási harc* zavaros pennájával írják — hanem a valóban tisztességeseket is: melyek *objektivitással, jól értesülten* és az általános boldogulás érdekében, egyesgyedül a *közérdek* javára írónak. Mert ma már sem *egyiptomi sötétséget* nem árulnak, sem boszorkányokat nem égetünk. A *szent háboruk* helyett is *Krisztusi békét* hirdetünk.

A köztisztaság fentartása

A belügyminiszter Debrecenhez.

A belügyminiszter nemrégén körrendeletet küldött Debrecen városához és ebben a köztisztaság érdekében teendő intézkedések megtételére hívja föl. E rendelet meghozatalára főként a tavalyi koleraveszély adott okot, de abban az általános köztisztasági és közegészségügyi viszonyokra is rendkívül fontos rendelkezések vannak, amelyek nagyon is megszívlelendők. A rendelet főbb pontjai ezek:

A kolera az országot ez idő szerint közvetlenül nem fenyegeti ugyan, mégis megokoltnak tartom, hogy a köztisztaság fentartására fokozott figyelem fordítottassék és már most foganasítottassanak azok a köztisztasági

sági rendszabályok, amelyek a kolera fellépésének meggátolása és esetleges elterjedésének korlátozása érdekében is jelentőséggel bírnak.

1. Intézkedni kell az iránt, hogy a városokban a köztisztaság megőrzése a legnagyobb szigorral eszközöltessék. E célból városokban az I. fokú egészségügyi hatóságok közegei, az illetékes hatósági orvos közbenjöttével, helyszíni vizsgálatot tartsanak minjazon helyeken, ahol ugy általában a közegészség megővése, mint különösen a kolera elleni védekezés szempontjából a köztisztaság fentartására különös gondot kell fordítani.

2. Meg kell vizsgálni az utcákat, utakat, tereket, kiránduló-, üdülőhelyeket és gondoskodni kell, hogy e helyeken, valamint az ott levő nyilvános vízelőkben és árnyékszékeken a tisztaság szigoruan fentartassék és a szükséges időszakos fertőtlenítések legpontosabban végrehajttassanak.

Gondosan meg kell szemlélni a közhe-lyeken készített, vagy lefektetett csatornákat, árkokat, folyókat és haladéktalanul végre kell hajtani az esetleg szükséges javításokat és tisztogatásokat avégből, hogy azokban a szennyvizek akadálytalan lefolyása biztosítva legyen; intézkedni kell, hogy az esetleg mégis pangásnak kitett szennyvizek megfelelően fertőtleníttessenek.

4. Megvizsgálandók az összes középületek, ahol sok ember fordul meg, továbbá a vendéglők, szállodák, kávéházak, cukrászdák, iskolák, óvodák, műhelyek, gyárak ipar telepek, a tisztaság fentartásának és az egész egészségügyi rendszabályok fogantatásának ellenőrzése végett.

5. Vizsgálatot kell tartani a köz- és magánépületek udvaraiban is, és a szükség szerint intézkedni kell, hogy különösen az árnyékszékek, a szemét- és trágyagödrök oly módon legyenek gondozva, hogy tartalmuk sem a talajt, sem a levegőt ne szennyezze.

6. Különös gonddal és szigorral kell ellenőrizni a tisztaság fentartását azokban a lakásokban, ahol a lakás tulajdonosa, illetőleg bérlője, keresetszerűen több albérlőt, vagy ágyvrajárot fogad akásába, továbbá a tömeglakásokban, munkás- és cselédlakásokban, keresetnélküliek és hajléktalanok menedékhelyein, E helyeken nem csupán a tisztaság fentartása, hanem a zsufoltság megakadályozása iránt is szigoruan intézkedni kell.

Figyelemmel kell lenni e helyeken arra is, hogy elegendő tisztántartott és megfelelően fertőtlenített árnyékszékek álljanak rendelkezésre.

7. A kolera elleni védekezés szempontjából különösen nagy jelentősége van annak, hogy az ivóvizet szolgáltató források, kutak

és berendezések mindennemű szennyeződéstől megóvassanak. Evégből gondoskodni kell arról, hogy az ivásra használt kutak városokban fedéllel legyenek ellátva. Falvakon a merítő vedreket olyan keresztpánttal kell ellátni, amely megakadályozza, hogy a víz merítő saját edényét a vederbe merithesse s ezzel a vedret esetleg megfertőzze. A kutak környékét fel kell tölteni, nehogy az ello-csolt és beszennyeződött víz a kutba visszafolyhasson. Falvakon azon kutak közvetlen környékét, ahová itatásra marhákat hajtának — nehogy az állatok a talajt sárrá tapossák — ki kell kavicsolni, avagy kövel, téglával burkolni kell. Szigoruan el kell tiltani, hogy ivásra használt kutak közelében ruhát, vagy edényt mossanak; ivásra alkalmatlan szennyezett vizek fogyasztását el kell tiltani.

8. Az ivóvizek tisztaságának megőrzésénél nem kevésbé jelentős feladata a hatóságoknak az áruba bocsájtott élelmiszerek tisztaságának és romlatlan voltának ellenőrzése. E végből a piaci rendőrséget a belügyminiszteri szabályrendeletnek szigoru szemmel tartásával fokozott erélyvel kell gyakorolni. Különös figyelemmel legyen a hatóság arra, hogyk önnyen romló élelmiszereket árusító üzletekben a tisztaság gongosan fentartassék. E végből a mészárszékeket, hentesüzleteket, tejet és tejféléket árusító üzleteket, a gyümölcs- és zöldségtermékeket árusítókat gyakori vizsgálatokkal ellenőrizni kell.

9. Gondosan vizsgálja meg a hatóság a vágóhidakat és intézkedjék ugy a vágóhid helyiségeinek gondos tisztántartása, mint az iránt is, hogy ott vér, trágya és egyéb hulladék a talajt ne szennyezhesse és bomlásnak indulva a levegőt meg ne rongtsa; intézkedni kell az iránt is, hogy a vágóhidakon a hídás és a hídás alja mésztejjel naponta fertőtleníttessék.

10. Meg kell vizsgálni a csont- és ronggyűjtőraktárakat, a szemét- és hulladékgyűjtőtelepeket és intézkedni kell, hogy e helyeken ugy a tisztaság fentartása, mint a munkások egészségének megóvéása érdekében a legmesszebbmenő intézkedések foganasítottassanak. Ha a községek belterületén neta-lán csont-, rongy- vagy hulladékgyűjtőtelep volna, intézkedni kell annak mielőbbi kitéle-pítése iránt.

11. Nyilvános helyeken, u. m. hivatalokban, iskolákban, vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban, vasuti indóházakban, hajóállomásokon stb. az árnyékszékeket naponta fertőtleníteni kell. A fertőtlenítés módját a hatósági orvos véleménye alapján a hatóság jelölje meg.

12. Olyan házakban, ahol árnyékszék nincsen, a hatóság a háztulajdonost árnyék-

asszony gyerekágyban meghalt. Nem ugy kell ám ezt gondolni, hogy a gyerekének az ágyában halt meg.

Lili: Hát?

Pannika: Kiváncsi vagy ugy-e? Én is ugy gondoltam először, hogy a gyerekének az ágyában halt meg. De aztán gondolkozni kezdtem, hogy hát egy mama nem fér el egy kis gyerekágyba. Hiszen jóformán már én sem férek el benne. Addig nem nyugodtam, míg meg nem tudtam, hogy hát akkor mi lehet ez? Megkérdeztem a cselédünktől, Zsuzsától. Te, ez a Zsuzsi olyan jó hozzám. És ha tudnád, hogy mit mondott.

Lili: Mit?

Pannika: Azt mondta, hogy a gyerekágy az csak olyan elnevezés, amit egészen másképp kell érteni. Szórol-szóra ezeket mondta a Zsuzsi; A gyereket nem ám a gölya hozza. A gyereket meg kell szülni. És amikor az asszony gyereket szül: akkor ugy mondják, hogy gyerekágyban fekszik. Most már érted?

Lili: Nem.

Pannika: Mit nem értesz, te kis buta?

Lili: Azt nem értem, hogy hát akkor engem miért nem szült a mamám. Ó mindig azt mondja, hogy engem a golyva hozott neki. És tudd meg, hogy az én mamám nem hazudik . . .

Pannika: Pedig hazudik. Tudd meg, hogy hazudik. A Zsuzsi azt mondta, hogy minden mama hazudik. Csak ő nem hazudik.

Lili: Nem igaz. A Zsuzsi hazudós. És aztán tudd meg, hogy a papám sem hazudik.

Pannika: Hagyd csak te a Zsuzsit. Ő mindent tud. Ő neki jó esze van. A mama is mindig mondja, hogy nincs olyan dolog, a miről Zsuzsi ne tudna.

Lili: Talán ezt az egyet épen még nem tudja.

Pannika: Kérlek, Lili, ne légy ilyen rossz. Te mindent jobban akarsz tudni, mint én.

Lili: (sértődötten hajtja le a fejét).

Pannika: Mintha látnám, hogy mindjárt sirni fogsz. Ezt érted . . . Olvan kiállhatatlan vagy néha . . .

Lili: (egészen lehajtja fejét és máris sírásra áll a szája.)

Pannika: (Helyre akarja hozni a sértest, enyelegve közeledik kis barátójéhez): Igaz! Egész meglepedtünk arról, amiről előbb beszéltünk. Azt mondtam, hogy a testvérem azt mondta, hogy ő öngyilkos lesz. De kérlek Lili, talán csak nem sírsz komolyan? Ugyan, talán csak nem sírsz igazán? Ugy-e, hogy csak tréfából sírsz, csak meg akarsz engem ijeszteni?

Lili (hirtelen felemeli fejét és nevet): Hát

persze . . . És aztán a testvéred igazán öngyilkos lett?

Pannika: Dehogy! Azt hiszed, hogy merne? Hiszen fél a víztől, fél a vonattól. Neki csak a szája jár.

Lili: Hát akkor mit tett?

Pannika: Nem tett semmit, csak egyre azt kiabálta még három nap után is, hogy igenis belegabalyodtam.

Pannika (felcsillanó szemmel): Dehogy nem. Az azt jelenti, hogy szerelem. Ezt is a Zsuzsi mondta. Azt mondta, hogy a szerelem miatt az ember sokra képes. Hogy a szerelem . . .

Pannika nem fejezhette be szavát. Zsuzsi jelent meg e pillanatban előttük. Kisírt szemmel leguggolt a kisleány mellé, hatalmas két tenyere közé vette a kis éany arcát és fül-siketítő sífással rikácsolta: Itt hagyom magát, drágalátosom . . . El kell mennem. Itt hagyom magát, gyönyvirágom.

Pannika: Miért?

Zsuzsi: Nem tűrnek tovább a házuknál. . . Gyerekelem lesz.

Lili (csodálkozó hangon sugja Pannikának): Hát ezt honnan tudja előre Zsuzsi?

Pannika (fenhangon, diadalmasan): No, ugy-e mondtam neked, hogy Zsuzsi mindent tud. Most már hihetsz nekem . . .

szék felállítására kötelezze. Ha erre a tulajdonos szegénysége miatt képes nem volna, arra kell kötelezni, hogy egy agyaggal jól kivert gödröt csináltasson, hogy szükség esetén a fertőtleníteni való együtt legyen.

13. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a trágyát az utcán és nyilvános helyeken ne rakják le, az udvarokon pedig olyan helyen és a kutaktól olyan távolságban legyen, lerakva, hogy a trágyalé a kutak vizét ne szennyezhesse.

Ugy tudjuk az illetékes hatóságok a szükséges intézkedéseket megteszik s pontosan végre is hajtják.

A birói és ügyészi internátus

Tárgyalások a város és az egyesület közt.

Megemlékeztünk már arról, hogy az országban egyik legtekintélyesebb szervezete, illetve egyesülete: az Országos Birói és Ügyészi szervezet Debreczenben internátust akar felállítani. Amióta bizonyossá vált, hogy Debreczenben az állam egyetemét állít föl a városnak és a tiszántúli egyházkerületnek áldozatkészségével és legmesszebbmenő anyagi támogatásával, azóta egymásután jelentkeztek az egyesületek, testületek és szervezetek, hogy itt Debreczenben internátusokat létesítsenek, amelyekhez Debreczen város anyagi és erkölcsi támogatását kérték.

E kérelmezők közt volt a Dmke, amely az Alföldi Gazdasági Egyesülettel együtt akarja megvalósítani az internátust, itt van az Országos Birói és Ügyészi szervezet s a legnagyobb internátus: a református főiskola, amelynek létesítése már elhatározott dolog.

A Birói és Ügyészi szervezet internátusa ügyében most volt a tárgyalás a város és az egyesület kiküldöttei között, akik az egyes részletkérdésekre vonatkozóan is megállapodtak. A város részéről Kovács József polgármester elnöke alatt jelen voltak Könyves Tóth Mihály kulturtanácsnok, Tatay Zoltán dr. jegyző, az egyesület részéről Kulín Imre törvényszéki elnök és Gáthy Bálint királyi ügyész.

Az értekezlet tagjai előtt Gáthy Bálint kir. ügyész ismertette az egyesület kérését és mutatta be a tervezetet, hogy mit akarnak létesíteni. E szerint az internátus birák és ügyészek gyermekei részére készülne, akik főiskolai, egyetemi hallgatók. Az internátus, amely a legmodernebb kivánalmaknak megfelelően épül, száz ifju számára nyújtana ellátást. Az egyesület azt kéri a várostól, hogy ingyen telket, másfél millió téglát és engedélyt adjon, hogy az átengedendő területre az egyesület jelzálogkölcseint vehessen föl.

Tudvalevő, hogy az egyes bizottságok és a tanács is foglalkoztak már az egyesület által fölvetett szép eszmével s azt a legrokonszenvesebben fogadták. Ilyen szellemben nyilatkozott Kovács József polgármester, aki a kérelmek teljesítését kilátásba is helyezte, egyszersmint két helyet jelölt meg az internátus részére. Egyik a Bocskay-téren a Dmke internátus szomszédságában fekvő telek, amelynek nagysága 1500 négyszögöl, a másik egy két holdas telek a gyermekmenhely háta mögött. Az egyesület kiküldöttei ez utóbbi mellett nyilatkoztak, mert itt nagyobb hely van a játszótér megvalósítására.

A kiküldöttek viszont helyesléssel és elismeréssel fogadták a polgármester amaz előterjesztését, hogy az alakítandó felügyelő bizottságban a tanács néhány tagja is benne legyen, hogy a debreceni szülők gyermekei

előnyben részesüljenek s hogy az egyesület anyagi erejéhez képest fél és egész ingyenes helyeket létesítsen.

Az ügy a legközelebbi közgyűlés elé kerül, amely bizonyára a legszívesebben fogadja és teljesíti az egyesület kérését, amelynek nemcsak benyújtói, de céljai is nagyon tiszteletreméltó és nemes.

A debreceni muzeum gyarapodása

Ujabb adományok és gyűjtések.

A város muzeumának gyarapodása ez év első négy hónapjában igen öröndetes eredményt mutat. Egyfelől gyakran kínálkozott alkalom a muzeum gyűjteménytárainak keretébe jól beillő tárgyak vásárlására és a régészeti ásatásokra is megnyílt az alkalmas idő, másfelől a nagyközönség köréből számosan szaporították ajándéktárgyakkal a muzeum anyagát, úgy, hogy a muzeum vezetőségének napról-napra több és nehezebb gondot okoz az újabb gyarapodásnak elhelyezése. Kár, pedig az intézet hivatásával és a vezetők kötelességével ellenkeznie, ha a szerzésre kínálkozó alkalmak közül helyszüke miatt csak egyet is elszalasztanának. Az alkalmat, mint a szerencsét, amely ritkán szokott visszatérni, nyomban üstökénél fogva kell megragadniok.

Ez esztendő eleje óta, április 30-ig a következő ajándéktárgyat kapta muzeumunk: a *szép- és iparművészeti tár részére: özv. Popper Alajos 50 éves orvosi jubileuma alkalmával a budapesti egyetem által kiállított aranyoklevélnék diszalbumát, a művészi kivitelű oklevéllel, valamint orvos-doktori oklevélét; Csáthy Kálmántól Biedermayer izlésű karcsúkat, melyet 1849-ben Jókai Mór is gyakran használt, mint az Esti-Lapok szerkesztője; dr. Ecsedi Istvántól Kálvin János és Darwin bronzplakettjét; Pongor Ambrustól Kossuth mellképével díszített fakupát; Seres Lajostól empire-kori csontlegyezőt; Veréb Lajostól különféle lakatos díszműveket. Ez a gyűjteménytartó vétel által is néhány értékes darabban gyarapodott. *Érem- és régiséggyűjtés* részére ajándékoztak: Bartha Imre (Pocsaj) őskori veresréz csákányt; Czizler Joákim őskori tálat, Dankó István sárgaréz kulcsot, Debreczen város téglagyára nagy obsidián kőmagot (nucleust), Ecsedi István dr. Antonius Pius ezüst pénzét, Nagy Sándor Püspökladányi népvándorlaskori gyöngyöket, Commodus és Galba római császárok pénzét, Paszternák Ferenc egyiptomi mumia szobrát, Peley Józsefné urnó (Pocsaj) két bronzkori edényt, Szücs Gusztáv számvevő néhány pénzzel együtt Traianus ezüst pénzét, Veréb Lajos a budapesti és székesfejérvári országos kiállítás egy-egy nagy bronz érmét. Ezekben kívül vásárlások és a hortobágyi porosházi sírhalmok megvásárlása által gyarapodott szépen a régiséggyűjtés.*

Legtöbb tárggyal a *néprajzi tár* szaporodott, főként egy helybeli magángyűjtemény egy részének megvétele, és dr. Ecsedi István muzeumőr gyűjtése következtében. Ajándéku pedig a következő tárgyakat kaptuk: özv. Borbély Sándorné asszonytól különböző házbeli eszközöket, szerszámokat, ruhaféléket; Emerich Arnoldtól XVIII. századbeli festett lócát és asztalt; Guthán Józseftől igen nagy agyagtálat, özv. Király Mátyásné főkötőt, B. Kiss Sándor vértesi főbirótól 87 darab bárányjelet (diófából faragottat), Nagy Imrénéől (Pocsaj) fayence kancsókat, Polacsek Ferentől régi kávédarálókat, D. Nagy Istvánné (Nagyléta) különböző házbeli eszközöket, ifj. Szabó Józsefné urasszonytól 46 liter irtartalmu égetett agyag, mázas hordót, Vértesről rabillinceket és öreg vas csákányt, özv. Vilmányi Ferencétől nagy füles fazekakat, gyöngyös dohánvzacskót, ringliverőt. *Könyv- és kéziratgyűjtés* részére: Délmagyarországi régészeti társulat, dr. Ecsedi István, Gyöngyösi Viktor, Glud Károly könyveket és hírlappéldányokat, utóbbi a színházul használt régi vargaszín homlokzat és alaprajzát, Klein Ignác (Al-

mosd) az Irinyi családra vonatkozó kéziratokat s néhány könyvet, Löwy Bernát, Muzeumok főfelügyelősége, pápai református főiskola, Pongor Ambrus könyveket, utóbbi debreceni vonatkozású XVIII. századbeli okleveleket is; dr. Szabó Artur Révész Imre egyik munkáját s 1855-ben Pápay Imre bőszőrményi lelkészhez írott érdekes levelet; Váci muzeum, városi nyomda, és Zoltay Lajos különböző könyveket. A szíves ajándékozóknak ez uton is hálásan mond köszönetet a muzeum igazgatósága.

Országos automobilverseny Debreczenben

Automobilok felvonulása a Piac-utcán.

A helyi bizottság ülése.

Az országos automobil versenyről már adtunk hírt. Az országos automobilverseny június 5-én kezdődik és 9-én ér véget. A Budapestről kiinduló kocsik Hatvan, Gyöngyös, Tokajon át jönnek Debreczenbe. Másnap reggel 6 órakor innen folytatják utiokat s Kolozsvárig mennek, harmadik napon Temesvárig s a negyedik napon Temesvártól Budapestig. Az egész út hossza 1328 kilométer.

Az első etape tehát Debreczen városa lesz. A debreceni sport-bizottság tegnap délután 6 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklésével a főispán lakásán ülést tartott, melyen jelen voltak: Lestyán Adorján udvari tanácsos, Rostás István főkapitány, Nedeczky Ferenc őrnagy, Debreczeni Jenő, Szögyvény János, Hummel Árpád, Fráter Imre dr., Forrai Ernő, Ozory István rendőrkapitány, Publig Ernő, Jósza Ödön dr., Loránt József.

A gyűlésre Budapestről Debreczenbe érkeztek Zichy Béla Rezső gróf, az automobilklub elnöke is.

A bizottság megtette az összes előkészületeket. A program szerint mintegy 40 automobil vesz részt a versenyen, ezenkívül a versenyzőkkel érkeznek a hivatalos kísérők 10 automobilon. Minden verseny kocsin 4 személy foglal helyet. A nevezések nagy része már beérkezett. A versenyben csakis 20 és kisebb lőerejű kocsikkal vehetnek részt. — A versenyben a bejelentések szerint magyar, német, francia és olasz gyárak vesznek részt és külföldi kocsikat a versenyre. A versenyzők június hó 5-én délután 3 és 4 óra között érkeznek Debreczenbe. A Csapó-utca végén, a Vilmos-huszárlaktanyánál lesz a cél, ahol a helyi sportbizottság tagjai várják a versenyzőket és megérkezésükkor hivatalosan beírják a náluk levő könyvbe az érkezés pontos idejét.

Az automobilokat a Széchenyi-utca végén levő honvédhuszárlaktanya kocsitárában helyezik el. *A versenyzők a célhoz való beérkezésük után a Piac-utcán végig vonulnak* és az Erzsébet-utcán át mennek a honvédhuszárlaktanyába. Az utvonalon lovas és gyalog rendőrök mutatják a versenyzőknek a honvédhuszárlaktanyáig az utvonalat. A bizottság felhívást intéz a közönséghez, hogy a bevonulás idejére az utvonalba eső házaikat lobogózzák fel.

Az automobilklub vezetősége megkérését intéz a városhoz, hogy Kolozsvár és Temesvár példájára Debreczen is adjon egy tiszteletdíjat a versenyzőknek. A honvédhuszárlaktanyánál szintén egy bizottság várja a versenyzőket, amelynek jelenlétében az automobilokat elhelyezik a garageokban és lezárják, hogy azokhoz senki hozzá ne nyúlhasson. — Indulásig sem a géptulajdonosoknak, sem másnak nem lehet az automobilokat megközelíteni.

A helyi sport-bizottság azután még a fogadtatással, az elszállásolással járó sok dolgot intézett el. Az eddigi bejelentések szerint mintegy 160 vendége lesz városunknak, akik részére a rendezőség a szállodákban lefoglalta arra az egy napra az összes szobá-

kat. A sofföröket és a gépészeket a honvédszárlaktanyában szállásolják el.

A helyi sport-bizottság a maga kebeléből egy szűkebb körű bizottságot alakított, amelynek tagjai lettek: *Nedeczky Ferenc* őrnagy, *Debreczeni Jenő*, *Hummel Árpád* százados, *Forrai Ernő*, *Ozory István* rendőrkapitány, *Jósa Ödön* dr. és *Loránt József*, a sportbizottság titkára. A versenyzők másnap, 6-ikáig maradnak Debreczenben. Reggel hat órakor indulnak a Pavillon-laktanyától Szatmár felé.

Az automobil-klub képviselőjében a versenyzőkkel együtt jönnek Debreczenbe *Andrássy Dénes* gróf, *Odeskalchy* herceg, *Károlyi gróf*, *Pallavicini* őrgróf, *Zichy Béla* Részó gróf, az automobil-klub elnöke és még számosan.

Zichy Béla gróf, az automobil klub elnöke az értekezlet befejezése után látogatást tett *Kovács József* polgármesternél, *Kovács Gyula* alispánnál és *Rostás István* főkapitánynál.

A debrecen-nagyvárad vendégszereplés

Elmaradt cserelátogatások.

Tegnap jeleztük, hogy *Zilahy Gyula* igazgató végleges megállapodást kötött Erdélyi *Miklós* nagyvárad szinigazgatóval az iránt, hogy május 11., 12. és 13-án cserevendégszereplésekkel teszik vonzóbbá és érdekesebbé a tavaszi lanya szezon. Minthogy a városi tanács hozzájárult a nagyvárad színház vendégszerepléséhez és engedélyezte a három bérletszünetes napot, a megállapodást Erdélyi és *Zilahy* perfektuálták s ezze mindkét város színházi közönsége érdekes színházi eseménynek nézhetett elébe. A debreceni színház igazgatósága megküldte a három darab szereplőinek névsorát Erdélyinek, aki erre váratlanul és indokolatlanul vissza lépett a megkötött megállapodástól. *Zilahy* igazgató kárpótolni szeretné a debreceni közönséget az elmaradt vendégszereplésekért s így felszólította tehát a szegedi és aradi színházak igazgatóit hasonló cserevendégszereplések tartására. Szerkesztőségünk még a délutáni órákban távbeszélőn akarta felkérni a nagyvárad igazgatót, nyilatkozzék a vendégszereplés elmaradásának okáról. De nem kaptunk összeköttetést a színházi irodával. Am az egyik aradi lap segített célunk elérésében, mert ebben egy interjú kapcsán megtudjuk, mi is a véleménye *Erdély Miklós*nak az ilyen kölcsönös vendégszereplésekre vonatkozólag.

A cikket egész terjedelmében itt adjuk:

A színész-egyesület legutóbbi közgyűlésén Erdélyi *Miklós*, a nagyvárad Szigligeti színház igazgatója életrevaló ötletet vett fel. Az proponálta *Zilahy Gyula* debreceni és *Szendrey Mihály* aradi szinigazgatóknak, hogy a májusi utószezonban teljes társulattal vendégszerepeljenek egymás színházában. Az ötlet szerint előbb a nagyvárad teljes operett-társulat játszott volna el az *Ártatlan Zsuzska*, *Kisgróf* és a *Leányvásár* című operetteket Debreczenben, míg ugyanazon a három napon a debreceni társulat ugyancsak ezt a három operettet nagyváradon játszotta volna. A következő héten a nagyvárad Aradon játszott volna s az aradiak Nagyváradon. Ez a mód alkalmasnak látszott arra, hogy a direktorok a rossz hónapot deficit nélkül huzzák ki.

Munkatársunk kérdést intézett e tekintetben *Szendrey* igazgatóhoz, aki a következőket mondotta:

— A hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. A közgyűlés alkalmával még nem volt erről szó, hanem néhány nappal ezelőtt nekem támadt ez az ötletem. Azonnal levelet irtam Erdélyinek — *Zilahy* szóba sem került — s azt ajánlottam neki, hogy az én társulatom eljátsza Váradon a *Cgányszerelem*, *Kis gróf* s *Leányvásár* operetteket, az övé meg azalatt vendégszerepeljen Aradon. Erdélyi válaszáat tegnap kaptam meg. Azt írja, hogy a tervbe belemegy, de azt propo-

nálja, hogy nemcsak a főszereplők, hanem a teljes ének és zenekar ránduljon át kölcsönösen. Erdélyi proposícióját nem fogadtam el. Azt vélem, hogy az ének és zenekar kicserélése egészen felesleges. Ha a főszereplők ujak, a közönség amugy is megnézi őket, ellenben a kórusra, meg a zenekarra nem kíváncsiak. A költség is horribilis magasra szökne így. Ez okból megírtam Erdélyinek, hogy feltételeit nem fogadom el, hanem megmaradok eredeti tervem, a főszereplők, vagy mondjuk így, szolisták kicserélése mellett. Még nem tudom, hogy Erdélyi elfogadja-e ezt a feltételt, de nincs kizárva, hogy megállapodunk a kölcsönös vendégszereplésben.

A halápi rablók Bécsben

Már felvették a pénzt

Tegnap számunkban közöltük, hogy a csendőrség erős gyanuokok alapján üldözőbe vett két suhancot, akik a halápi büntény után nyomtalanul eltűntek a faluból s mint kiderült, Amerika felé vették útjukat. Ugy a *Kecskésné* által adott személyleírás, mint a tanúk által adott több rendbeli nyom támogatja a feltevést, hogy a rablómerénylet más, mint gyanúsítottak el nem követhették. S az a sietség melyel menekültek, megerősítette a nyomozó hatóság tevékenységét és lázas sietséggel igyekszik útjukat elvágni. Kiderült a nyomozás folyamán, hogy a suhancokat hozzátartozóik segítették elutaztatni, akik Bécsbe pénzt küldtek utánuk, hogy ezzel meneküljenek tovább.

A csendőrség távirata még tegnapelőtt elérkezett a bécsi rendőrséghez, ahol azonban a magyar táviratot előbb lefordították s csak azután adták ki a nyomozó titkos rendőröknek. Így a suhancok egérutat nyertek, a pénzt felvették és azóta semmiféle értesítés nem érkezett, mely nyomukra vezetne. Am a hatalmas gyűrűből, melyet a csendőrség távirati körözés folytán kézrekerítésök miatt alkotott, szabadulni aligha tudnak, mert nemcsak a határszéli és ausztriai de a németországi kikötővárosok rendőrsége is értesítve lett a bünesetről s a gyanus egyének személyleírása birtokukban van. Így *Fiume*, *Trieszt*, *Hamburg*, *Bréma* kikötőrendőrsége igyekszik megátolni, hogy hajóra szálljanak. Sőt ha ez megtörténnék is, a kiszállásnál fogják el a merénylő suhancokat, mert a konzulátusok szintén értesítve lettek és mindent meg fognak tenni, hogy a merénylők kézrekerüljenek.

A nyomozás során ugyanis az egyik Amerikába igyekvő suhanc ellen oly bűnjelket talált a rendőrség, melyek kétségtelenné teszik, hogy ő volt *Kecskésné* támadója. De több tanu állítja, hogy a megugrott suhancok, akik bagamériak voltak, többször csatangoltak a helyszínén s valószínűleg a helyzetet és körülményeket kémlelték ki. Azt is megállapította a nyomozó csendőrség hogy a gazemberek az ablakon mentek be a házba, melynek egyik karikáját betörték s az ajtót, melyet *Kecskésné* nyitva talált, egy baltával feszítették ki és nem álkulcsossal.

Ugyanezzel a baltával nyitották ki a szobában levő ládát is, melyben 108 korona készpénz volt. Két ezüsti órát és 8 koronát elraboltak belőle. A 100 koronás is kezükben volt, de már akkor *Kecskésné* megzavarta

őket s a pénzt egyik gazember visszajuttatta a ládába.

A csendőrség még mindig nagy eréllyel és apparátussal folytatja a nyomozást, hogy kellő bizonyítékok legyenek kezében mire a rablósuhancokat a világ egyik tájából visszahozzák.

Színház és Művészet

Heti műsor.

SZOMBATON: *Éva boszorkány*, színmű. — A) bérlet.

VASÁRNAP: Délután *Gyurkovics lányok*. — Mérsékelt helyárrakkal.

VASÁRNAP: Este *Tündérlak Magyarhonban*, népszínmű. Kisbérlet.

Éva boszorkány

Színmű 3 felvonásban. *Irta Herczegh Ferenc*. A színtársulat péntek esti bemutatója.

Herczegh Ferenc novellairói stílusa olyan kristálytisza, mint egy bazalt sziklából és gránát kövek közül előcsillámló csermely, vagy forrás. Színpadi készsége azonban, főleg az utóbbi időkben, afféle restaurált műemléknek látszik, amelynek mindenik követ más és más kövekből állították össze. Az *Éva boszorkány* is ilyen alkotás. Ezért nincsen drámai hatása. Külön-külön pedig klasszikus dombormű valamennyi. Egyik leghatásosabb és legigazabb jelenetét, melynek *A szerelem alkotása* címet adhatnánk, itt adjuk mutatónak. Láthatja ki-ki, hogy nincs híján a kvalitásoknak.

II. FELVONÁS 5. JELENETÉBŐL.

Deák: (Észreveszi, hozzásiet, a lábához telepszik.)

Éva: Rám találtál, alva járó?

Deák: (Karját a kut kövéhez vágja.)

Éva: (Ijedten) Jaj, mit művelsz? (a saját karját fájlalja.)

Deák: Látod, ez is édes. És ha éles kardokkal szabdalnának, az is édes lenne. Oly boldog vagyok, oly boldog, hogy megrettennek magamtól! . . . Ti csillagok ott fenn hullasatok reám egy darab fájdalommal, hogy el ne merüljek, hogy bele ne vesszek a tengerbe, a boldogság tengrébe! . . . Látod: nem is tudom, ki vagyok, honnan jöttem! . . . Csak homályosan rémlik, egész homályosan, hogy sokat jártam-keltem valamere és hogy sokat töprengtem valamin . . . De most már tisztában vagyok mindennel. Az igazság: az álom! Egy egész életen át készülődünk, hogy megálmodjuk az igazságot! Ez a mai éjszaka az én életem! . . . Ezért születtem! Ami tegnap volt, arra nem érdemes gondolni! . . . (a bocskorát nézi és egyszerre elszomorodik). Csak ez ne volna.

Éva: Mi bánt?

Deák: (Szomorú mosolylyal.) A bocskor, a bocskor! . . . Látod, minden álmoképben van valami lyuk, egy rés, egy ablak, amelyen benéz a gunyos szürkőlet, az ébredés a holnap!

Éva: A holnap! Hol tanultad ezt a rut szót?

Deák: Holnap: a gonosz mostoha neve. Most alszik! . . . Pszt! fel ne költjük, mi szegény árva gyerekek!

Éva: Én vagyok a „ma” tündére és minden virágom a tied. Térdpelel előttem — ne is szólj — én már tudom, hogy mi kell neked! A vörös hajam kell neked!

Deák: (Két kézzel megérinti a haját.) Az aranyhajad! . . .

Éva: A fehér két karom kell neked!

Deák: (A saját nyakára teszi Éva két karját.) Az orgona virág illata két karod!

Éva: És a piros szám kell neked!

Deák: A forró, szomjas szád! (Megakarja csókolni.)

Éva: (Fölkel, kiszabadítja magát.) Megkéstél!

Deák: Éva!

Éva: Felébredt a gonosz mostoha! Hallod!

(Nagy távolban goricai kürtök.)

Deák: Hadi kürtök. (Felugrik, fülel.)

Éva: Sereg érkezik. Egy utazó főúr kísérete. Ezer ember talpig vasban! . . . Klipklap, csattog a patkó a várhegy szikláján! . . . Hallod? Akinek rossz a lelkiismerete, az fusson innen, mert igazságot fognak tenni. Aki lovat lopott vagy asszonyt lopott, aki bátornak hazudta magát, pedig remeg a szíve, az fusson innen! Most még lehet, de félóra múlva már nem lehet! Az éjszaka tele van fegyverzörejjel, lönyerítéssel, teli van ébredéssel!

Deák: Jóságos Isten! Hát vége? . . . már vége!

Éva: Még föl sem jöttek, mind a tízes szemű csillagok és már itt a fakó képű ellenség, a reggel! . . .

Deák: Hallod! Megint kürtök!

Éva: A holnap kürtjei! Ez a halál!

Éva: A holnap kürtjei! . . .

Deák: A halál kürtjei! Ez a halál!

Éva: (Szünet után) Sajnálod a vörös hajamat? A fehér karomat. Sajnálod a forró számat? Sajnálod? mondd! Sajnálod? . . .

Deák: Isten veled! Ez a halál!

Éva: (Hozzálép) Akarod, hogy ne viradjon meg? Akarod, hogy tovább tartson a ma? Te vagy az ur! Parancsold meg az éjszakának, hogy maradjon még! Ha van bátorságod: ragadd meg fekete selvem köntösét, kényszerítsd, hogy tartsa nyitva a csillagszemét!

Deák: (Nem érti) Kényszerítek?

Éva: Te vagy az élet-halál ma! Az emberek, a falak, a kapuk neked engedelmeskednek!

Deák: (Megérti) Azt hiszed? . . . Azt akarod, hogy . . .

Éva: Benned hiszek és a te akaratod az enyém!

Deák: (Eszéllyel.) Hej! Emberek! Kapuőrök! Ki jár ott lenn?

6. JELENET.

Morva: (A kapu alól jön.) Mi baj? Ki szólít!

Éva: Jer közelebb. Nézd meg jól, ki beszél hozzád!

Morva: A gróf, a nagyságos gróf!

Éva: Ismered?

Morva: Ma reggel is láttam a nádásban. Akkor utas képében jött hozzánk a gróf ur, — mi mindjárt gyanítottuk, mi mindjárt tudtuk . . .

Éva: A vár ura! A te urad! Élet és halál ura!

Deák: Parancsolom, reggelig senkit se eressz a várba!

Morva: Értem uram, majd felhuzzuk a hidat.

Deák: Akárki jön is: senkit! Ha az én goriciai lovasaim jönnek, reggelig kívül abrakoltassanak. Nem akarom, hogy a garázda nép itt megrontsa a rendet!

Morva: Értem uram. A kapu zárva lesz.

Éva: Lehetnek a lovasok közt hetyke, duhaj legények. Akadhat olyan is, aki az én uram nevét kiáltja, az én uram parancsával henceg!

Morva: Most már tudom, amit tudok. — Majd embereket állítok a toronyba. A zsoldosok részegek, de fegyvert adok a havasi parasztnak, azok helyt állanak. Reggelig békén pihenhetsz, nagyságos uram!

Éva: (Félre vonja Morvát) Ugy vigyázz, hogy a kapuval együtt a fejedet őrzöd. Ugy vigyázz!

Morva: (Liedten meghajlik) Ugy vigyázzok! (El a kapuba.)

De a dráma maga ezerfelé szakadt, itt-ott elnagyolt, hézagos, vér, élet, igazság nélkül való. Csak ahol romantikus, csillámlik meg benne az *isteni szikra*. Ezért volt mérsé-

kelt hatása. Bár a szintársulat igyekezett benne érdemeset produkálni. *Vajda Ilonka és Utí Gizella* tökéletesek voltak míg a férfi főszerepek *Virányi, Kemény, Kassay* kezeiben voltak igen jól elhelyezve. A rendezés, *Kemény* munkája, szintén sikerült alkotás.

— **Éva boszorkány.** Szombaton este kerül másodszer az Éva boszorkány című udon-ság Hercegh Ferenc szenzációs sikert aratott színműve a debreceni színpadon is általános tetszéssel találkozott. A nagyszabású kiváló darab mai előadása nagy érdeklődésre tarthat számot.

— **Vasárnap délután.** Holnap vasárnap délután a Gyurkovics lányok vígjáték kerül műsorra. A pompás mulattató vígjáték elsőrendű szereposztással kerül színre. Az érdekes előadásra jegyeket a színházi pénztár előre árusít.

— **Tündérlak Magyarhonban.** Vasárnap este a Tündérlak Magyarhonban című népszínmű kerül színre. A bájos poétikus és mulattató darabra nagy szorgalommal készült a társulat. Különösen érdekessé teszi az előadást a sok ének és tánc betét, melyvel a kitűnő darab a rendezőség jóvoltából fűszerezve van.

Egy kis incidens a debrecen-nyirbátori vonalon

Kisiklott egy kocsi.

Ma délelőtt a debrecen-nyirbátori vonalon Nyiradony állomáson a személyvonat egyik kocsija kiszaladt a sínpar közlül s csak 20 pernyi késéssel folytathatta útját végcélja Nyirbátor felé. A hír még a dél folyamán elérkezett Debrecenbe s az emberek fantáziája csakhamar karambolról és szerencsétlenségről kezdett rémregéket szállítani a szenzációkra berendezett társaságoknak. Voltak, akik tudták, hogy hibás váltóállítás történt, mások pánikról és balesetéről regéltek, az egyik verzió pedig a vaspálya társaság igazgatóját is ott látta a véres szerencsétlenség áldozatai között.

Valójában pedig alig történt említésre méltó valami. Nyiradony állomáson, mikor a vicinális méltóságához illő nyugalommal becézőgött a pályaudvarra, a mozdonyt követő egyik kocsi még eddig meg nem állapítható okokból kiugrott a sínparból, úgy hogy csak husz pernyi késéssel folytathatta útját a Debrecenből—Nyirbátorba igyekvő vonat.

Májerszky igazgató szintén a vonaton utazott s azonnal telefonált Debrecenbe, hogy emelőket hozzanak ki a kocsi visszahelyezéséért, ami pár perc múlva meg is történt s a vonat, mintha mi sem történt volna, folytatta útját Nyirbátor, majd onnan vissza Debrecenbe, hová délután 3 óra után be is érkezett. Senkinek sem történt legkisebb baja, sőt a kisiklott kocsi is mindössze hárman voltak, akik azonban észre sem vették a váratlan balesetet és csak akkor vettek arról tudomást, amikor ki kellett szállaniok a kupéból.

Májerszky igazgató a következőket mondotta munkatársunk előtt a vasuti incidensről:

— Magam is a vonaton utaztam, amit gyakran szoktam tenni a pálya megsemmisítésé végett. Mikor a nyiradonyi állomásra értünk, a mozdony után kapcsolt kocsi kiugrott a vágányokból.

— Rossz váltóállítás következtében?

— Dehog. A váltó helyesen volt beállítva, de a kocsi úgy látszik, utközben meglazult valami. Az ilyesmi elő szokott fordulni. Én tehát telefonáltam Debrecenbe, hogy hozzanak emelőket, amelyek nincsenek

ilyen kis állomásokon. Ami meg is történt. Visszaállítottuk a kocsit s husz pernyi késéssel érkezünk Nyirbátorba.

— A kocsinak történt valami baja?

— Nem, semmi. Eljött velünk Nyirbátorba, majd onnan haza Debrecenbe. Itt a műhelybe került, ahol majd megfogják állapítani, mi volt az oka a kisiklásnak. Ennyi az egész „katasztrófa“.

HIREK

— **A munkapárt új elnöke.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Beavatott munkapárti körökben úgy tudják, hogy Percel Dezső visszavonul és helyette Khuen-Héderváry Károly gróf lesz a munkapárt elnöke.

— **A közgyűlés előkészítése.** A májusi közgyűlés elé kerülő ügyek előkészítésére e hó 7-én kedden délután három órakor a jog- és pénzügyi bizottság ülést tart.

— **Izraelita istentisztelet.** Az izraelita hitközség előjárósága értesíti a hitközségi tagokat, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este háromnegyed 7 órakor; szombaton délelőtt 9 órakor, délután fél 5 órakor; köznapon reggel egyenved 7, este 7 órakor.

— **A képviselőház ülése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök ma délben érkezett haza Budapestre és intézkedett, hogy a képviselőház ülését hét-főre hívják össze. Az ülés előtt még keresni fogja a megegyezést az ellenzéki pártokkal. A Kossuth-párt vezériférfiai ma délben Kossuth Ferenc lakásán már tanácskoztak a követendő politikáról.

— **Pályázat a főszoigabirói állásra.** A Nemes Zoltán lemondása folytán megüresült hajduböszörményi főszoigabirói állásra a következők adták be pályázatukat: Rózsa Ernő szolgabiró, aki több mint 11 éve szolgálja Haiduvármegyét s jelenleg az üresedés alatt álló főszoigabirói állásban mint helyettes működik, továbbá Nábráczky Béla vármegevei 2-od aljegyző és Cseke Sándor vármegevei 3-ad aljegyző. A választás május hó 15-én lesz.

— **Zenedei hangverseny.** A Debreceni Zenede felső osztályu növendékei haladásának bemutatása véget folyó hó 5-én vasárnap este 7. és fél órakor pontban hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tiszteletel meghívja az igazgatóság. Közreműködnek: Ernszt Mártha, Füredi Leona, Szabó Ilonka, H. Nagy Irén, Pálffy Irén, Füredi László, Györfi Margit, Simonovics Rózi, Nagy Vilike, Vass Jolán, Pálffy Josef, Losonczy Irma, Rubinstein Erna, Somogyi Etelka, Füredi Irén, Fekete Gizella.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** Debrecen város szegényügyi bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen segélyvezési és egyéb folyó ügyeket intéztek el.

— **Deputáció a piaci razzia miatt.** Megemlékeztünk arról, hogy *Rostás István* főkapitány razziat tartatott a Degenfeld-téri elárúsító sátrakban és ez alkalommal igen sok romlott hust koboztatott el. A Degenfeld-téri árusok ma küldöttségben mentek fel e razzia és elkobzás miatt a polgármesterhez, ahol *Móritz József* fejtette ki, hogy nekik milyen káruk van s azt is mondta, hogy ők egészséges hust árultak. A polgármester azt válaszolta, hogy míg a hivatalos jegyzőkönyv a kezében nincs, érdemleges választ nem adhat, de majd jelentéstételre hívja fel a rendőrséget ez ügyben.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
postóhereshedőnél, Debrecen, Ros. uth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

— Gyorsírói verseny debreceni győztese. A március hó 30—31-én tartott Szegei Országos Gyorsíró versenyen részt vettek a debreceni Felső Kereskedelmi Iskola tanulói is, amelyen Braun Imre egy aranyat nyert, míg Keller István könyvtudalomban részesült, továbbá Braun Imre, Grosz Imre, Hadházy Dezső, Keller István, Moskovits Sándor és Stohl Gyula oklevelet kaptak. Maga az iskola a tanulók csoport versenyén szintén oklevél kitüntetésben részesült. Az iskola tanulói résztvettek az Irás szabatos pályázatán, hol Lévi Bernát és Breuer József dicséretben részesültek.

— Mikor a szív nyugtalankodik. Szabó Mihály kófaragó ma délelőtt a Csapókertben munkálkodott. Egyszerre szédülni kezdett, megtántorodott és régi szivbaja fogta elő. Oly szerencsétlenül esett egy kő szegletébe, hogy az arcát és homlokát súlyosan megsértette. A kórházban ápolják. — Ugyan csak ma délelőtt szivgörcsökben összeesett a Nyomatató-utcában egy tanítóképzési hallgató is, akit eszméletlenül szállítottak a kórházba.

— Jelzálog biztosítás — új földtehermentesítés. Az utolsó évek hatalmas gazdasági fellendülésével együtt járt Magyarország a nagyobb tőkeszükséget. Az egyre növekvő terhek arra kényszerítik az érdekelt ház és földbirtokosokat, hogy terheik könnyítésének új és megfelelőbb módját vegyék igénybe. Ennek a gyakorlati szükségnek felel meg a jelzálogbiztosítás, az a biztosítási mód, amely lehetővé teszi, hogy az adós bármikor bekövetkezhető elhunytja esetében tehermentesen hagyja hátra ingatlanát özvegyének, vagy gyermekeinek, a hitelező pénzintézet pedig az adós elhunytja esetén a biztosított intézettől kapja meg hátralékos követelését. Ezt a biztosítási módot, mely külföldön Belgiumban, Franciaországban Angliában és az Amerikai egyesült államokban már régen kitünően bevált, nálunk a Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) bevezette és annak művelésére felügyelőséget állított fel Debrecen és Hajdúvármegye területére, amelynek vezetésével Balkányi Béla okleveles gazdasz. közgazdasági író bizta meg, aki működését a társulat debreceni Piac-utca 30. szám a. helyiségében megkezdte.

— Üzleti záróra. A debreceni összes könyv és papirkereskedők követésre méltó határozatot hoztak, t. i. üzleteiket folyó év május hó 1-től augusztus hó 20-ig vasárnapokon egész nap zárva tartják.

— Májusi mulatság. Kovács Endre 37 éves pincér a május elsejét ünnepelte társaival. Mikor már a jókedv tetőpontra hágott, egyik barátja belekötött s egy sörös palackkal úgy ütötte bal halántékra, hogy lefordult a székéről. Mikor felcsudott a kórházba ment, ahol azonban semmi aggasztót sem találtak rajta és hazabocsájtották. Ma annyira rosszul lett, hogy ismét visszakellett szállítani a kórházba. Állapota igen súlyos.

— Értesítés. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy férjem elhalálása után is asztalos műhelyemet tovább vezetem és e célból egy budapesti szakembert hozattam le munkavezetőül. Biztosítom a n. é. közönséget, hogy a megrendeléseket épp olyan szakszerűen és pontosan eszközölöm, mint azt megboldogult férjem teljesítette. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra kérve vagyok teljes tisztelettel özv. Vági Izsóné.

— Betörés egy vendéglőbe. Ma éjjel ismeretlen tettesek feltörték Radeckzy József Smonyi-utca 2. szám alatt levő vendéglőjét s onnan 30 koronát a bezárt kéziőök feltörése után elloptak. A vizsgálat megállapította, hogy a tettesek az udvar felől jutottak a bejáratához, melyet álkulcsal nyitottak ki.

— Ékszeroltvajok. Mandel Ilonka panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 120 korona értékű brilláns kövel díszített aranygyűrűjét ellopta. — Bartha István építésznek pedig két brilláns kövel rakott 100 koronát és egy 30 koronát érő fekete pecsétkövel kirakott aranygyűrűjét lopta el ismeretlen tettes. A rendőrség erélyesen kutatja a tetteseket.

— Marólugot ivott. Papp Zsuzsanna 16 éves Halasi-telepi leány ma délután marólugot ivott. A mentők eszméletlenül szállították a kórházba. Tettének oka szerelem. Jellemző, hogy pár hét előtt ugyanott a leány 18 éves néneje követett el hasonló öngyilkossági kísérletet.

— Elegáns férfi kalapok a legszebb választékban Frank Testvéreknél.

— Blousok remek kivitelben Zwiback Lajos és Testvére cs. és kir. szállítóktól. Debrecenben csakis Halmágyi divatházában szerezhetők be.

— Női divatelmék kosztümökre, tavaszi és divatos doubleelmék, sima angol szövetek, gyapju grenadinok, szint játszó seelyem Marquissette, divatos ajouros zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

Az öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzése, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ illomtel-szappan. Védjegye „Steckenpferd“, készíti Bergmann & Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér és mindent kapható.

Küldetve a Bécsi Farsai és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Meghálálott eredő cenz., :: készvény- és rouma :: ellen a legjobb hárszer a híres

Király-Balsam!

Hatása némely esetben megéppé amennyiben gyakrabban járulnak esztékül is már egyszeri beörszólásai a fájdalomakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszünteti. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyaszerárában Kassa-kutca 8. színház mellett.

Művészek rajzai után készült **Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok**, minden társadalmi osztály részére.

Különlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.**

Jellemző sajátosságai: **Harmonikus összehatás, Élély tűző színek, Idővel növekvő szinkialakulás.**

Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucsarnok Szövetkeze**

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja **Hunyadi u. 17/1. sz.** Demetrovics-palota.

Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú zőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Órlási választék
mindenféle szőnyegeken

Függönyök. — Ágy- és asztalterítők. — Divánterítők. — Lábtörölők. — Linoleum. — Butorszövetek. ::

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	835.—
Osztrák hitel	641.—
4 százalékos koronajáradék	89.15
Államvasút	738.—
Jelzálogbank	470.50
Rimamurányi	788.—
Salgótarjáni	723.—
Közuti vasút	795.—

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 3/8%, Berlin 4 3/8% London 3 1/2 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése

Bura októberre	11.80
Áprilisra	—
májusra	11.80
októberre	9.62
Zab októberre	9.23
Áprilisra	—
Tengeri májusra	9.84
Tengeri 1913. év júl	9.28

Irányzat:

Készárú csendes.

Helyiértékpapírok magánárfolyama.

Névdr.	össz. talék	1911. szelvényekkel	Kor.
Debreceni Elso Tektár	560	—	960
Általános Tektár	200	—	375
Ipar és Keresk. bank	500	—	900
Közgazdasági bank	200	—	—
Takarék és Hitelintézet	200	—	350
Debreceni Hitelbank	200	—	260
Általános Forgalmi Bank	400	—	—
Bankgyűléslet	800	—	—
Istvánmalom	200	—	780
Debr. Helyi vakut	200	—	—
Termény és Áruaktár	200	—	—
Debreceni Gőztéglagyár	200	—	290

A pénzpiac helyzete. Bécsből táviratozák: Az Angolbank legutóbbi tanácsülésén tudvalevőleg nem szállította le rátáját és pénzügyi körök véleménye szerint meg is marad a mostani kamatláb mellett mindaddig, míg a nyílt pénzpiacra a helyzet lényegesen meg nem javul. Az Angolbank példája után a többi bank ism egmarad egyelőre a mostani kamatláb mellett. Az Osztrák-Magyar Bank annál inkább ragaszkodik a mai kamatlábhoz, mert a tegnapi ultimózárlat meglehetősen erős volt és a benyújtások oly nagyok voltak, hogy noha még április 23-án 125 millió korona adómentes bankjegytartaléka volt a jegybanknak, most 116 millió korona lett az adóköteles bankjegyforgalom. Mind a mellett a bécsi pénzpiacra a helyzet általában kedvezőbb volt, mint az előző napokban és a magánkamatláb, amely a hét elején még 4 háromtized % volt, tegnap 4 háromtizenhatod %-ra szállott le.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Simon és Lörinc Kolozsvár, Blayer és Salgó Nagyvár, László M. és Társa Budapest, Dohány-utca 21., Pártos Jenő Rózsahegy, Berger Márton Budapest, István-ut 9., Kovács József Nagyvár, Tóth Ferenc Arad.

Ingatlanok forgalma.
Dr. Sebők Ernő veszi Schwarcz Armin és Bányai Józsefnéltől Nemzetőr-utca 4. sz. házat 16500 koronáért.

Tóth Lajos veszi Zelingér Edétől 1610 négyszögöl Sestakerti ingatlant 30509 korona 50 fillérért.

Nagy András és neje Kokas Erzsébet veszik Tóth György és neje Takaró Juliánná tól bányi ingatlanuk fele részét 4200 koronáért.

Fényes Etelka és Mándy Juliska veszik Csépany János és társaitól Bethlen-utca 55 sz. házat 52000 koronáért.

Nagy Sándorné Steinfeld Jolán veszi Hirschfeld Armin és tsaitól József kir. herceg-utca 36. sz. házat 65000 koronáért.

Tudod az időjárást irányítani?

Nem? Akkor gondoskodnod kell róla, hogy a rossz időjárás bajt ne hozzon rád. Végy tehát egy doboz valódi Fáy-féle szódai ásványvizet, s vágd zsebre, ha ultra mégy. Ha néhány dobozzal tartalékot is viszel magaddal, biztos lehetsz felőle, hogy elkerülöd a meghűlésnek mindenféle veszedelmét. En kipróbáltam és mondhatom, hogy jobbat nem is ajánlhatnék. Egy doboz ára 1 korona 25 fillér. Jól vigyázz, nehogy utánzatot adjanak.

Visszanyertem
amit oly nehezen vártam
régi egészségem
mert elég korán megtudtam, hogy
az Orosházi kenyér
és fehér sütemény már
rövid használata után
gyógyító hatással bír.

Az Orosházi kenyér és fehér sütemény készül az
Első Debreceni Kenyérgyár
Részvénytársaságánál
Széchenyi-u. 49. — Telefon 793.

Kapható a főüzletben Simonffy-utca 2., városi bérp-lota, telefon 32. Ugyiszintén minden jobb fűszerkereskedésben, bodegában és vendéglőben.

Az Első Takarékpénztár
Piacz-Kossuth-utca sarki bér-
házában
egy II. emeleti uri lakosztály
azonnal kiadó.

Ki még nem kap tőlem
délutáni friss uszonna-süteményt házhoz
szállítva, rendelje meg, mert nincs jobb
mint délután egy meleg kávé az uszonnához
Marx János finom sütődéje
Csepő-u. 18. sz. — Telefon 866. sz.

Műhők
használatuk
Köhögés,
rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, gőrcs
és számarhurut ellen
KAISER-főle mell-karamellákat
3 fenyővel.
6050. közg. ig. bizonyítvány orvostól és ma-
gánostól birtosítják a sikert. Rendkívül jó ízű és kellemes Bonbon.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér.
Kapható: Mihalovits J., Grósz Nagy Ferencz,
Mauthner Alfréd, Kubek Sándor, Steiner Manó,
Muraközy László, Harsányi Lajos gyógyszer-
szeknél, Jóna és Jóna és Központi drogeriákban.
Ujfehértón Trón Gyulánál, Ér-Mihályfalván Mát-
rai Ákosnál.

A város legjobb helyén
régijómenetelű fűszer, rőfös, rövidáru
üzlet, trafik, italmérrel, évi 60.000
korona forgalommal
kiadó.
Czim a kiadóban.

Az Első Takarékpénztár
átköltözködése folytán megürült **Kos-
suth u. 3. sz. alatti első emeleti he-
lyiségek**
üzletnek vagy irodának
kiadók.

723—1912. v. k. szám.
Árverési hirdetmény.
A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 822/2—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Grünberg Jákob iglauri kereskedő részére 107 kor. 18 fill. tőke, ennek 1911. év december hó 4. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 67 kor. 14 fill. perkölttség erejéig 1912. évi április hó 6-án bírósággal lefoglalt és 660 koronára becsült egy tűzmenyes szekrény és női felöltőkből álló ingóságok **1912. évi május hó 17-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és alperes üzletében, Piacz-utca 16. sz. a. E. Kerstiens & Bremer czég 270 kor. 22 fill. tőkekövetése és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1912. évi április hó 30.
Török Péter birói kiküldött.

Szépség,
széplítés a jó izlés követelménye.
Matild krém } Méregmentes széplítőszer
Matild arckenőcs } hatásuk meglepő, levez-
Matild szappan } nek minden széplőt, máj-
Matild powder } 5 perc alatt fehérré teszik.
Tessék megpróbálni, ha
nem használ. árát minden
3 szilben. kibúvó nélkül visszadom.
Készítők:
Kun István gyógyszerész.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
For. ktár: **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerés-
nél (Tiszapalota) és **Jóna és Jóna** drogeriájában.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegsé-
geknel a legkitűnőbb háziszser a
Hollandi
Gyomorcseppek
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható
Mihalovits Jenő
gyógyszertárában Debreczenben.

Tiszta agyagból készült szép piros
cserép, fali téglá
és legszebb nyersfalazati és
kémény-tégla
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

A mesterdálnok . . . .
Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Félix-gyógyfürdő
Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.
Európa leggazdagabb forró kénes hőforrása,
viz hőfoka 50° Celzius. Gyógyjavallat fürdő
alakjában, tsuz (reuma) és köszvény ellen.
Női betegségeknel, idült méh és petefészek,
gyulladások, méhurut medencebeli sejtiszóveitlob
és izzadmán-oknál. Ivógyógymód alakjában
idült gyomorbántalmaknál, makacs székreke-
désnél, máj és epehólyag betegségeknel, sár-
gaság és epekövő-nél meglepő gyógyhatás.
Tükör-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.
1908. évben 8600 állandó fürdővendég.
Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 ké-
nyelmes lakószoba, kitűnő vendéglők, jutányos
étlaparak. — Állandó elsőrendű cigányzene,
vasárnaponként katonazene, tennispálya, gon-
dozott sétautak, fenyőerdő, 200 holdas park.
Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.
Posta, távirtda, interurban telefon.
Gyógy- és zenedij nincs.
Prospektust küld
AZ IGAZGATÓSÁG.

Simonffy- utoza 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utoza 6.
Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.	
Varga- utoza 35.	Vegyi-tisztító.	Verbőczy- utoza 14.

2. május 4.

AG.

szde.!

835 —
641 —
89.15
738 —
470.50
738 —
793 —
795 —

amatláb:

on 3 1/2 %.

szde.

távirati jelentés

11.80
11.80
9.82
9.23
9.94
9.23

des.

arfolyama.

Kor.
960
875
900
350
260
780
290

ól táviratoz-
tanácsülésén
le rátáját és
rint meg is
lett mindad-
elyzet lénye-
bank példája
l egvelőre a
trák-Magyar
k a mai ka-
zórlat meg-
ások oly na-
lis 23-án 125
egy tartaléka
millió korona
alom. Mind
elvezet által-
zó napokban
t elején még
háromtizen-

esi hitelezői
éptelensége-
Kolozsvár.
ászló M. és
21. Pártos
n Budapest.
várad, Tóth

aricz Armin
-utca 4. sz.

Edető! 1610
t 30509 ko-

s Erzsébet
aró Juliánna
4200 koro-

iska veszik
len-utca 55

olán veszi
ef kir. her-
onáért.

nyítani ?

ll róla, hogy
n rád. Végy
e sződeni ás-
a utra mégy.
is viszel ma-
gy elkerülőd
zedelmét. En
y jobbat nem
1 korona 25
zatot adjanak.

Viepe
1912/100
kiegészületből
15.16. oldal

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Kereskedelmi esti tanfolyamot végzett kisasszony főtéri üzletbe írásbeli teendők végzésére felvétetik. Sajátkezű írásbeli ajánlatok Merkur jelige alatt a kiadóba adandók.

Nappali kifizető fiu felvétetik Hoffmann és Kronovitz nyomdájában.

Végzett szőlő, gyümölcs kezelő ajánlkozik. Klein Testvérek elhelyező, tudakozó intézetében.

Próba-elárúsító és varró kisasszonyok felvétetnek Halmágyi divatházában.

Uri helyre ajánlkozik egy jól főzni tudó szakácsné. Cim a kiadóba.

Adás-vétel.

Tabaccó moly irtó por, Naftalin és féreg irtó por. Tartós fényű Linoleum szobalag festékek és parket kenőcsök kaphatók Deutsch Lajos Piac-utca 38. szám alatti fő- és Piac-utca 72. szám alatti fiók üzletében.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi- fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salam. Telefon 685.

Homoki bort két éves jó, palackérettet veszek nagy mennyiségben. Minta és ajánlat Kontsek Géza fűszerüzletébe küldendő.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Dus gyökérzetű, porhajás szőlővessző különféle fajokban ezerszámmal eladó Poroszlai László bocskaykerti szőlőtelepéről. Cim: Poroszlai László, Debreczen, Alföldi Takarékpénztár.

Vetni való **aranyárga lófogú 100 napos** tengeri kapható Weissbrunn cégénél, Tizenháromváros u. 37.

50, azaz ötven darab Debreczen Belvárosi Takarékpénztári részvény eladó. Értekezhetni lehet Dr. Dajka Ambrus ügyvédnél, Hajduszoboszlón.

Erzsébet gőzmalmi részvények, miután árfolyamuk naponta csökken, minden elfogadható árban eladók. Cim a kiadóhivatásban.

Lakás.

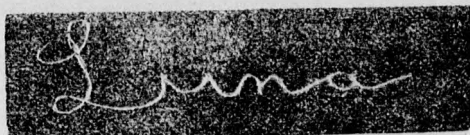
Új szálloda! Merkur-szállodámat Hatvan-utca 61. sz. a., melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és **modern kávéházamat** megnyitottam. Szíves pártfogásba ajánlom.

Különféle.

Menean J. homoru műköszőrüs május elsejétől Degenfeld-tér 8. sz. alatt létezik.

Lakás változás. Nagy János szobafestő lakását Borz-utca 18. alá helyezte át.

Sertéstartó gazdák figyelem! András nap árpát evő malacoknál már kezdeni kell adni az országos híró Kun-féle **sertéssport**, mert aki ezt adja disznójának, az a legvésebb időben sem hullhat el, mert, hogy ez nem üres reklám, a **vő zben elhullottak** árát **20%-on felül megfizetem**, ha orbáncz ellen oltattak s e porral lettek kezelve tavasztól decemberig. Főraktár **Mihalovits Jenő** gyógyszerárában és **Jósa és Jónánál**.

A kőzi és szénsavas ásványvizek királya.

Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Kiadó üzlethelyiségek.

Simonffy utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házban május 1-re kiadó **három üzlethelyiség elegáns portallal ellátva raktárnak használható aszfaltozott paccóval.**

Értekezni lehet a tulajdonossal, Egyház-tér 11., emelet, délután 1—2 között. Telefon 450. sz.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázó és tapétázó.

Elvállal e szakmába járó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszelídabb árak mellett. Vidékre mintákkal is készséggel szolgálok

Porol szövet- és csipkefüggönyöket, stórokat, divánvédőket, ágy- és asztalterítőket stb.
Fest
Tisztít fertőtleníve tisztít
Hrabéczy Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság, Széchenyi-utca 42. sz.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintegy felöltőszövetet, turisztalódot, selyemkamgarnit stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenfűt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tűzifa, szén, mész,

cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok

legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.

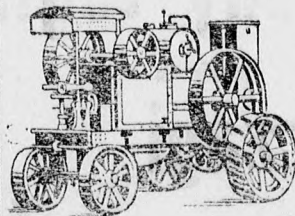
Bécs, VI/1 Gumpendorferstrasse 72.

Diesel-motorok.

Stabil-benzinmotorok. Motorcséplőkészletek.

Magánjáró és Szívógáz-motorok.

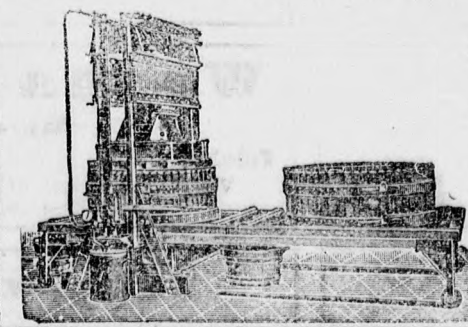
Kétütemű nyersolajmotorok.

„GNOM” a legjobb motor!

Hydraulikus sajtók

bor- és gyümölcsnedű nyerésére nagy üzemre 1, 2 vagy 3 kifutó edénnyel.

„Herkules” bor- és gyümölcs-sajtókat kézihajtásra

gyártanak mint különlegességet, különféle nagyságban és szerkezetben legjobb minőségben

Mayfarth Ph. és Ta.

WIEN III/1.

Különlegességi gyár gyümölcserőtelkesítő és bornyarásra alkalmas gépekben kitéve több mint 700 első díjjal.

Kimeritő ábrás árlap 125/a. sz. ingyen és bérmentve